

مرکز آموزشی ، درمانی و تحقیقاتی رازی ایلام

مجموعه پمپلتهای آموزشی

عنوان آموزشی:

کم خوابی، بی خوابی و بهداشت خواب

کم خوابی چیست؟

کم خوابی می‌تواند مشکلاتی را در تمام کارهای روزمره ایجاد کند. تحقیقات نشان داده است کم خوابی تاثیر زیادی روی تصادف با ماشین، کم شدن قابلیت موقع کار، جراحات حین کار کردن، مشکلات حافظه و بدلخلقی دارد و به تازگی مشخص شده است کم خوابی با مشکلات قلبی، چاقی و دیابت نیز در ارتباط است.

علائم کم خوابی چیست؟

علائم بسته به نوع اختلال خواب متفاوت است، اما می‌تواند شامل:

- ◀ خواب آلودگی بیش از حد در طول روز
- ◀ مشکل در به خواب رفتن و یا در خواب ماندن
- ◀ خُرُختن و یا وقفه کوتاه تنفسی در طول خواب
- ◀ نیاز به حرکت پاهای در حالت استراحت و یا داشتن حسی بد در پاهای هنگام شب

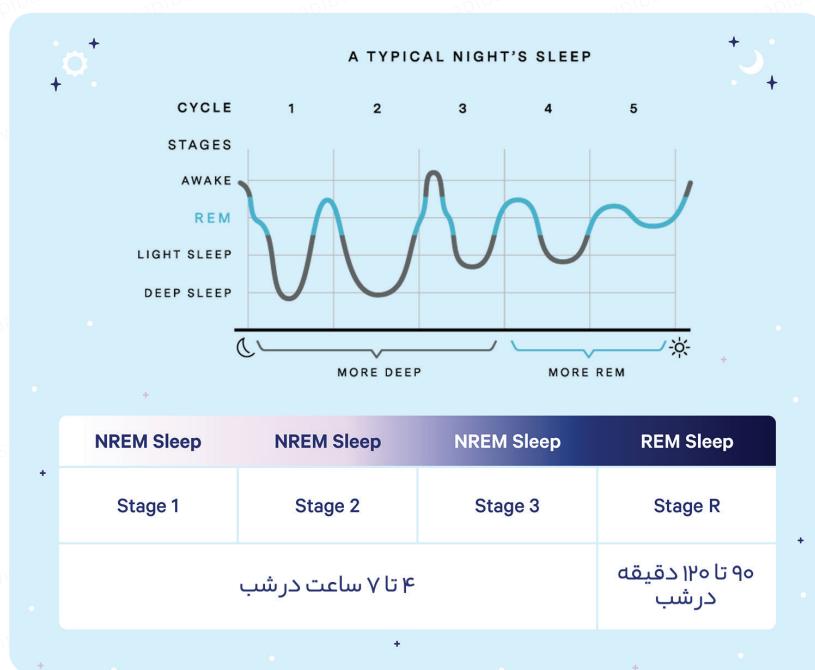
چرخه خواب چیست؟

دو نوع خواب وجود دارد:

REM خواب ↘

خواب غیرREM ↘

REM مخفف Rapid Eye Movement است و به معنای حرکت سریع چشم است. REM با خواب دیدن در ارتباط است. ۲۵٪ خواب طبیعی شامل حرکت سریع چشم می‌شود. باقی مدتی که خواب هستیم شامل خواب غیرREM است. اگر چرخه خواب شخصی اینگونه باشد این فرد خوابی راحت در طول شب خواهد داشت.

چه مقدار خواب کافی است؟

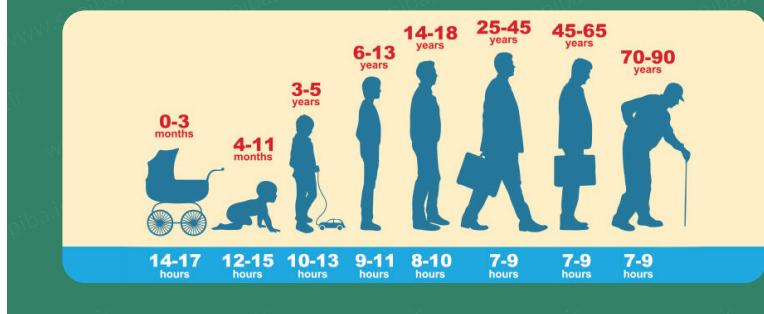
احتیاج به خواب در هر فرد می‌تواند متفاوت باشد:

۱۶ ساعت برای نوزادان

۹ ساعت برای نوجوانان

۷-۸ ساعت برای افراد بالغ

به خاطر داشته باشید بعضی از افراد بزرگسال با ۵ ساعت خواب هم احساس آرامش می‌کنند و بعضی نیاز به ۱۰ ساعت خواب دارند.

بی‌خوابی و بهداشت خواب

در بسیاری از موارد بی‌خوابی به دلیل رعایت نکردن بهداشت خواب است. بهداشت خواب شامل عادات بدی است که خواب را تحت تاثیر قرار می‌دهند. چند نمونه از این عادات شامل: خوردن قهوه یا چای قبل از خواب، سیگار کشیدن و خوردن غذاهای سنگین قبل از خواب، هر شب در ساعت متفاوتی به رختخواب رفتن و یا به خواب رفتن در حالی که تلویزیون یا چراغ‌ها روشن است.

خُرُخُر کردن و آپنه در خواب

آپنه خواب (وقفه تنفسی حین خواب):

افرادی که این مشکل را دارند در طول خواب چندین مرتبه تنفسشان قطع می‌شود. این وقفه چند ثانیه‌ای در تنفس باعث می‌شود فرد از مرحله خواب عمیق به مرحله خواب سبک بازگردد. این مشکل باعث خوابآلودگی در طول روز می‌شود. بسیاری از کسانی که آپنه خواب دارند از داشتن این مشکل بی‌خبر هستند. **خُرُوف و خُرُخُر کردن** در خواب از نشانه‌های این مشکل است.

با چندین نشانه به وقفه تنفسی می‌توان شک کرد:

علایم روزانه:

- ◀ سردرد صبحگاهی و خشکی گلو
- ◀ خوابآلودگی شدید روزانه
- ◀ عدم تمرکز در کارهای روزانه و فراموشی
- ◀ چُرت زدن در طول روز
- ◀ تحريك پذيری و عص bianit و تغيير خلق و خو

علایم شبانه:

- ◀ خُرُوف با صدای بلند
- ◀ تکرار ادار شبانه
- ◀ احساس خفگی در حین خواب
- ◀ تنفس منقطع و بريده در طول شب
- ◀ مشاهده وقفه تنفسی حین خواب توسط اطرافيان

عوارض شایع وقفه تنفسی چیست؟

- ◀ افزایش فشار خون و افزایش احتمال ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی
- ◀ افزایش احتمال ابتلا به سکته قلبی و یا مغزی
- ◀ افزایش احتمال ابتلا به دیابت نوع ۲ و چاقی
- ◀ افزایش احتمال ابتلا به انواع بیماری‌های حاد ریوی

راه هوایی طبیعی

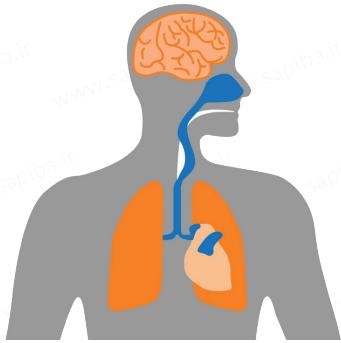
آپنه انسدادی خواب

وقفه تنفسی دقیقاً چیست؟

افت شدید دامنه تنفس و یا قطع تنفس برای مدت چندین ثانیه حین خواب وقفه تنفسی (آپنه تنفسی) گوییم. وقفه تنفسی در اغلب موارد با خرخر کردن همراه است. انواع مختلفی دارد:

- ◀ آپنه انسدادی خواب
- ◀ آپنه مرکزی خواب
- ◀ آپنه مختلط

آپنه انسدادی در خواب (OSA)

اپنه‌ی انسدادی در خواب یکی از اختلالات رایج در خواب است. اگر شما OSA دارید، به این معنی است که قسمتی از راه هوایی‌تان یا تمام آن حین خواب روی هم می‌خوابد و یا اصطلاحاً مسدود می‌شود.

وقتی که شما به خواب می‌روید ماهیچه‌های راه هوایی فوقانی **شُل** می‌شوند، اگر شما به پشت بخوابید جاذبه باعث می‌شود زبانتان به عقب بیافتد، با باریک شدن مسیر راه هوایی کاهش میزان هوا برای رسیدن به ریه‌ها ایجاد می‌شود.
راه هوایی باریک سبب ایجاد **خرُّر** و ایجاد لرزش در گلو می‌شود.

آپنه زمانی اتفاق می‌افتد که مسیر راه هوایی کاملاً مسدود شود و تنفس به صورت موقت قطع شود. مسیر هوایی مکرراً می‌تواند در طول شب مسدود شود، هوا به ریه‌ها نمی‌رسد در نتیجه کاهش اکسیژن‌رسانی اتفاق می‌افتد، شما بیدار می‌شوید، بنابراین می‌توانید دوباره شروع به نفس کشیدن بکنید.
چندین نوبت بیداری در طول شب می‌تواند سبب خواب آلودگی در طول روز شود.
كمبود اکسیژن و **چندین** نوبت بیدار شدن در طول خواب نتایج منفی بر سلامت شما دارد.

پزشکی و سلامت همواره دانشی رو به کمال است. ضمن استفاده از مطالب علمی این پمقلت آموزشی، لطفاً توصیه‌های سلامتی و درمانی ویژه خودتان را از پزشکان معالجتان دریافت دارید. مطالب ارائه شده صرفاً جهت اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی عمومی تهیه شده و جایگزین توصیه‌ها و دستورات پزشکی فردی نبوده و لازم است در هر مورد با پزشک معالج مشورت شود.

سلامتی و نشاط شما آرزوی ما است.

